16-2025 Vragen van de VVD-fractie betreffende RM 52-2025 betreffende AZC

De VVD-fractie heeft enkele vragen over RM 52-2025 en in het algemeen over de plannen voor de oprichting van een AZC in Aalten.

1. COA stelt dat een plek met 200 plekken te klein is en zij pas vanaf 300 plekken een business case hebben. We horen ook andere geluiden. Welke voorbeelden zijn er in het land waar het COA afgeweken heeft van de 300? En om welke aantallen gaat het dan?
2. Heeft het college onderhandeld over welke asielzoekers wel en welke niet (bijvoorbeeld veiligelanders) in Aalten passen of geaccepteerd dat het COA zegt dat er niet bij voorbaat afspraken gemaakt worden wie waar geplaatst wordt?
3. Heeft het college een financiële rekensom gemaakt wat het kost wanneer de gemeente 200 asielzoekers zelf opvangt? Zo ja, kunt u dat met ons delen? Zo nee, waarom niet?
4. In RM 52-2025 schrijft u: Dit betekent dat de gemeente Aalten voor het dilemma staat om òf zelf de dienstverlening te organiseren, wat zowel kosten als grote risico's met zich meebrengt.
   Om welke kosten gaat het dan?
   En welke risico’s bedoelt u?
5. Verder schrijft u in RM 52-2025: Daarbij gaat het COA in op **de aanvullende eisen** die het college stelt. Eisen met betrekking tot het aanbod van volwaardige (jeugd)gezondheidszorg die ook beschikbaar is voor de Aaltense gemeenschap , onderwijshuisvesting , het bouwen van overcapaciteit voor andere doelgroepen door extra woningen toe te voegen zoals bijvoorbeeld voor statushouders en andere doelgroepen.
   a. Bedoelt u dat de Aaltense gemeenschap gebruik kan maken van de gezondheidszorg op het AZC-terrein?
   b. Moeten kinderen die leerplichtig zijn niet verplicht naar een ISK? Gaat er zo’n school op het AZC Aalten geopend worden of is daar een minimaal aantal kinderen voor nodig onder de 18?
   c. Welke overcapaciteit wordt er gebouwd? 40 woningen x 8 personen is theoretisch 320. COA en het college garandeerden dat er nooit meer dan 300 mensen opgevangen zouden worden. Om welke extra woningen gaat het dan?
   d. Welk voordeel ziet u in het mixen van asielzoekers/statushouders met andere doelgroepen? En aan welke doelgroepen denkt u daarbij?
6. Nutsvoorzieningen: in het voorstel van het college werd er gedacht aan een planning van oplevering najaar 2027. Is daarbij rekening gehouden met de aanleg van de nutsvoorzieningen? Zijn daar garanties voor gegeven of krijgen COA-aanvragen voorrang?
7. Collegebevoegdheid / mandaat:
   a. Is de raad bevoegd om een collegebesluit dat nog geen raadsvoorstel is via een motie op te schorten?

b. Had de raad dat al eerder in de besloten bijeenkomsten kunnen aangeven?

8. Volgens de Spreidingswet is Aalten verplicht om 200 asielzoekers op te vangen. Staat daar ook een termijn bij? Zo nee, kan het college dan ook kiezen voor bijvoorbeeld 5 jaar?
9. Op de plaatjes die niet de waarheid zijn, staan mooie woningen. Toch is er angst bij bewoners dat er containers geplaatst gaan worden omdat deze woningen slechts 10 jaar gebruikt mogen worden. Wat is juist? Welk soort woningen komen er?
10. Veel burgers hebben gereageerd op dit voorstel via telefoon en mail. Op welke manier onderhoudt het college nu actief contact met de burgers die vragen ingediend hebben?
11. We horen ook dat er onrust is in de buurt tussen buurtgenoten die voor en tegen deze ontwikkelingen zijn. Neemt het college hierin ook nog actie? Zo ja welke? Zo nee, waarom niet?
12. Gemeente Aalten voldoet nu al niet aan het huisvesten van de verplichte aantallen statushouders. We worden verplicht om circa 70 statushouders per jaar op te vangen. We bouwen ongeveer 100 nieuwe huizen per jaar. Dat betekent dat er maar 30 voor Aaltenaren zijn. Klopt deze berekening in grote lijnen? Welk plan bereidt het college voor om de statushouders van de komende jaren te huisvesten?
13. Zijn er met de Achterhoekse gemeenten afspraken gemaakt over het ‘aanbod’ van de Achterhoek (asielzoekers, statushouders, Oekrainers)? Zo ja, welke? En met de provincie? Zo ja, welke? En hoe bindend zijn deze afspraken. M.a.w. welke mogelijkheden zijn er voor het college en voor de gemeenteraad om hiervan af te wijken?

Alvast dank voor de beantwoording van deze vragen.
We ontvangen de antwoorden graag per raadsmededeling.

Namens de VVD fractie
Linda Oonk

Raadsmededeling openbaar

Nummer	:	52-2025
Datum	:	7 mei 2025
B&W datum	:	6 mei 2025
Beh. Ambtenaar	:	Gerard Olthof
Portefeuillehouder	:	J.C. Wikkerink
Onderwerp	:	Aanvullende informatie over een opvanglocatie voor asielzoekers in Aalten

Aanleiding:
Het college van burgemeester en wethouders heeft op 6 mei 2025 besloten een perceel aan de Singelweg langs de provinciale weg N313 (Hamelandroute) in Aalten, beschikbaar te stellen aan het Centraal orgaan opvang asielzoekers (COA). Na een zorgvuldige zoektocht, samen met het COA, is de onbebouwde locatie aan de Singelweg als meest geschikt naar voren gekomen. De plek is goed bereikbaar en ligt gunstig ten opzichte van voorzieningen. Het COA wil op de locatie circa 40 woningen realiseren, voor maximaal 300 mensen. Deze duurzame flexwoningen worden gedurende tien jaar beschikbaar gesteld aan asielzoekers. Daarnaast komen er ruimtes voor gemeenschappelijke, sociale en maatschappelijke activiteiten.

Inhoud mededeling:
Het college vindt het belangrijk om haar maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen als het gaat om de opvang van asielzoekers. De gemeente Aalten heeft zich in het verleden altijd ruimhartig opgesteld tegenover mensen die op de vlucht zijn voor oorlog en geweld. We vinden dat elke vluchteling een fatsoenlijke opvang verdient. Het college ziet het als een morele plicht om daar aan bij te dragen.

De opvang van asielzoekers is óók een wettelijke taak. Volgens het Verdeelbesluit Gelderland 2024 van 20 december 2024 moet de gemeente Aalten op 1 februari 2026 200 reguliere opvangplaatsen gerealiseerd hebben.

In de gesprekken met het COA is duidelijk geworden dat een AZC met 200 plekken door het COA gezien wordt als een satellietvestiging. Een vestiging kortom die te klein is voor het COA om daar de dienstverlening voor de bewoners te organiseren. De dienstverlening moet dan van een nabijgelegen, volwaardig AZC komen. In onze situatie het AZC Winterswijk. Echter, het AZC Winterwijk heeft nu en in de toekomst geen plek om aanvullend 200 asielzoekers uit Aalten een volwaardig dienstverleningspakket te kunnen bieden. Volwaardige dienstverlening betekent concreet: het aanbieden van allerhande programma's gericht op wonen en leven in een opvanglocatie, voorbereiding op inburgering, taallessen, toekomsttrainingen gericht op terugkeer naar eigen land, cursussen zelfzorg, bieden van een dagstructuur, persoonlijke en methodische begeleiding, ook specifiek gericht op de alleenstaande minderjarige vluchtelingen, ondersteuning en begeleiding van kwetsbare groepen zoals lhbtiq+'s, het versterken van vaardigheden om regie te houden over het eigen leven, begeleiden naar vrijwilligerswerk, stage en regulier werk, begeleiden naar vrijwilligerswerk, stage of regulier werk et cetera. Dit betekent dat de gemeente Aalten voor het dilemma staat om òf zelf de dienstverlening te organiseren, wat zowel kosten als grote risico's met zich meebrengt, òf te kiezen voor een volwaardig AZC waarin het COA de gemeente volledig ontzorgt. De gesprekken hierover met het COA hebben geleid tot een scenario, waarin bij een omvang van 300 plekken gedurende een exploitatieperiode van maximaal 10 jaar, het COA zorgt voor zowel de huisvesting als de dienstverlening. Daarbij gaat het COA in op de aanvullende eisen die het college stelt. Eisen met betrekking tot het aanbod van volwaardige (jeugd)gezondheidszorg

die ook beschikbaar is voor de Aaltense gemeenschap, onderwijshuisvesting, het bouwen van overcapaciteit voor andere doelgroepen door extra woningen toe te voegen zoals bijvoorbeeld voor statushouders en andere doelgroepen, een boven- en ondergrondse infrastructuur dat na het vertrek van het AZC benut kan worden voor de beoogde nieuwe woonwijk en het breed inzetten van de dienstverleningsgebouwen ten behoeve van de Aaltense gemeenschap.

De komst van een opvanglocatie voor asielzoekers is een politiek en maatschappelijk gevoelig onderwerp. Te verwachten is dat er na openbaarmaking van de locatiekeuze allerlei vragen op de gemeente en het COA afkomen. De komst van de opvanglocatie zal door de inwoners met gemengde gevoelens worden ontvangen. Daarom is het belangrijk om omwonenden en andere belanghebbenden zo vroeg mogelijk bij de komst van de opvanglocatie te betrekken. Een zorgvuldig communicatie- en participatietraject met oog voor eventuele zorgen van belanghebbenden én mogelijke oplossingen draagt bij aan de acceptatie van de opvanglocatie. Daarvoor is separaat een communicatie- en participatieplan opgesteld en ter besluitvorming voorgelegd aan het college.

Om de inwoners zo goed mogelijk te informeren is op de website van de gemeente www.aalten.nl/opvang veel informatie te vinden, evenals de Q&A's die dieper ingaan op de meest voorkomende vragen. De website gaat live op 7 mei om circa 14.30 uur. Op 13 mei verschijnt er ook een artikel hierover in Aalten Actueel: Nagemaakte AA paginas.pdf

De volgende bijlagen zijn voor de volledigheid meegestuurd:

1. Collegevoorstel opheffen geheimhouding opvanglocatie asielzoekers
2. Collegevoorstel AZC
3. Locatiekeuze COA Eerste Broekdijk en Singelweg te Aalten
4. Onderzoek tijdelijke huisvesting Aalten (2de versie)
5. Schets locatie Singelweg
6. Collegevoorstel Communicatie- en Participatieplan
7. Communicatie- en Participatieplan realisatie opvanglocatie voor asielzoekers Aalten
8. Opzet bewonersbijeenkomsten
9. Artikel in Aalten Actueel (op 13 mei a.s.)